

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jaroslavy Skoumalové a soudců Mgr. Petra Sedláka, Ph.D. a JUDr. Václava Štencla, MA v právní věci

žalobkyně: **M. N.**, nar. X
trvale pobytem X
t.č. umístěna: X
zastoupena Mgr. et Mgr. Alenou Vlachovou, advokátkou
sídlem Husova 242/9, 110 00 Praha 1

proti

žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**
sídlem Jeremenkova 40a, 779 00 Olomouc

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11.6.2020, č.j. KUOK 62529/2020

takto:

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje ze dne 11.6.2020, č.j. KUOK 62529/2020, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 15 342 Kč, a to k rukám Mgr. et Mgr. Aleny Vlachové, advokátky se sídlem Husova 242/9, Praha 1, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobou podanou ke zdejšímu soudu se žalobkyně domáhala zrušení shora označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto její odvolání proti rozhodnutí Magistrátu města Prostějova č. j. PVMU 114166/2019 70 ze dne 13. 9. 2019, kterým bylo rozhodnuto o jejím odvolání proti rozhodnutí Městského úřadu Prostějov ze dne 3. 4. 2003, č. j. FO/2772/2002/Šm, kterým byl žalobkyni dle § 11 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, vyměřen nezaplacený místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů z trvalého pobytu, tak, že bylo podáno opožděně.

II. Obsah žaloby

2. Žalobkyně nejprve shrnula skutkový stav, který předcházel vydání žalobou napadeného rozhodnutí, a zdůraznila, že v době, kdy bylo žalobkyni necelých 6 měsíců, Okresní soud v Prostějově rozsudkem č. j. P 42/98-23 ze dne 28. 7. 1998 stanovil nad výchovou žalobkyně dohled, a následně usnesením Okresního soudu v Prostějově č. j. Nc 521/2004-6 ze dne 26. 1. 2004 bylo nařízeno předběžné opatření, kterým byla žalobkyně svěřena do péče D. d. B. a rozsudkem Okresního soudu v Prostějově č. j. P 42/98-316 ze dne 4. 10. 2006 byla nařízena ústavní výchova žalobkyně, která byla následně prodloužena rozsudkem Okresního soudu v Prostějově č. j. P 42/98-461 ze dne 31. 3. 2014, na základě kterého trvala ústavní výchova žalobkyně až do doby nabytí zletilosti. Zároveň uvedla, že naposledy byla v ústavní výchově D. d. P., v jehož plném přímém zaopatření byla i v době podání žaloby. K samotnému poplatku za komunální odpad za rok 2012 uvedla, že až v roce 2017 se dozvěděla, že je vůči ní vedena exekuce, když jí byly z jejího bankovního účtu sraženy peněžní prostředky (úspory ze sirotčího důchodu) v exekuci vedené vůči žalobkyni soudním exekutorem JUDr. Petrem Kociánem, Exekutorský úřad Brno-venkov vedené pod sp. zn. 137 EX 16354/16. O vyměření poplatku Magistrátem města Prostějov nevěděla, neboť jí žádné rozhodnutí nebylo doručeno. Po urgencích jí byly doručeny platební výměr Městského úřadu v Prostějově č. j. FO/7023007247/03/vy ze dne 9. 6. 2004 („platební výměr 2003“), kterým byl žalobkyni vyměřen místní poplatek za rok 2003 ve výši 300,- Kč, a platební výměr Městského úřadu v Prostějově č. j. FO 7023007247/04/vy ze dne 6. 12. 2004 („platební výměr 2004“), kterým byl žalobkyni vyměřen místní poplatek za rok 2004 ve výši 396,- Kč, a to až poté, co jejich doručení přikázal Krajský úřad Olomouckého kraje přípisem č. j. KUOK 59507/2019 ze dne 19. 6. 2019, který dospěl k závěru, že platební výměry 2003 a 2004 byly původně doručovány v rozporu se zákonem zákonné zástupkyni (matce) žalobkyně namísto stanoveného opatrovníka.
3. Platební výměr Městského úřadu v Prostějově č. j. FO/2772/2002/Šm ze dne 3. 4. 2003 („platební výměr 2002“) však ani ke dni podání této žaloby nebyl žalobkyni nikdy řádně doručen s tím, že Krajský úřad Olomouckého kraje ve výše uvedeném přípisu č. j. KUOK 59507/2019 ze dne 19. 6. 2019 ohledně platebního výměru 2002 uvedl, že tento platební výměr byl řádně doručen zákonné zástupkyni (matce) žalobkyně, protože matka byla zákonným zástupcem žalobkyně do 25. 1. 2004. Rozhodnutí krajského úřadu, jakož i jim předcházející rozhodnutí magistrátu o zamítnutí odvolání a jemu předcházející platební výměr 2002 byly přitom vydány v rozporu s právními předpisy, čímž bylo zasaženo do ústavně zaručených práv žalobkyně. Proto se žalobkyně touto žalobou domáhá, aby soud v celém rozsahu zrušil výše uvedené Rozhodnutí krajského úřadu, jakož i jemu

předcházející rozhodnutí magistrátu o zamítnutí odvolání a jemu předcházející platební výměr 2002.

4. V případě konkrétních námitek brojila žalobkyně předně proti absenci řádného zastoupení žalobkyně v řízení o místním poplatku za rok 2002 a namítla střet zájmů mezi žalobkyní a její matkou. Podle žalobkyně se žalovaný řádně nevypořádal (případně nesprávně právně posoudil) s detailně odůvodněnou argumentací žalobkyně ohledně včasnosti podání odvolání proti platebnímu výměru 2002. Namítla, že odvolání proti platebnímu výměru 2002 bylo řádně podáno v zákonné třicetidenní lhůtě ve smyslu § 109 odst. 4 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, která dosud ani nezačala běžet a nemohla tedy ani skončit, neboť matka žalobkyně ji v řízení řádně nezastupovala a mezi žalobkyní a jeho matkou existoval střet zájmů, pro který matka žalobkyni ani zastupovat nemohla, a proto měl být žalobkyni ustanoven zástupce dle tehdy účinného zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků. Žalovaný se podle jejího názoru s podrobnou argumentací žalobkyně ohledně střetu zájmů mezi žalobkyní a její matkou prakticky nijak nevypořádal a své rozhodnutí založil prakticky pouze na tom, že až do 25. 1. 2004 byla matka formálně zákonnou zástupkyní žalobkyně.
5. V této souvislosti odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR č. j. 1 As 116/2014 – 29 ze dne 12. 11. 2014 a úpravu § 37 odst. 1 zákona č. 94/1963 Sb., o rodině. Namítla, že správce daně byl v takovém případě povinen zákonného zástupce z řízení vyloučit, ustanovit nezletilé osobě jiného zástupce a doručovat jemu. Případně doručit znovu a řádně všechny písemnosti, které byly takto nezákonně doručeny zákonnému zástupci, pokud tuto skutečnost správce daně zjistí až dodatečně. Zároveň odkázala i na to, že skutkově i právní obdobnou situaci řešil Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích v rozsudku č. j. 52 Af 26/2017-139 ze dne 21. 3. 2018, a dále i na názor Ústavního soudu obsažený v nálezu sp. zn. II. ÚS 3814/17 ze dne 17. 4. 2019.
6. Poukázala na to, že z jí citované judikatury plyne, že není rozhodné, zda magistrát o střetu zájmů mezi žalobkyní a její matkou věděl či nikoli (byť o něm ze své úřední činnosti vědět musel). Rozhodné je to, že střet zájmů zcela evidentně existoval, což podle ní bylo zřejmé z listinných důkazů, které byly mezi stranami nesporné, a z vedení exekuce v rozporu se zájmy tehdy nezletilé žalobkyně. Žalovaný se podle ní nevypořádal ani s namítaným zásahem do jejích základních práv dle čl. 36 odst. 1 a dle čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. V té souvislosti namítla i vady procesního postupu magistrátu a žalovaného a protiústavnost a nezákonnost samotného vyměření místního poplatku tehdy nezletilé žalobkyni a jeho rozpor s judikaturou Ústavního soudu.
7. Závěrem k tomu shrnula, že matka žalobkyni nikdy řádně nezastupovala a nikdy se o ní řádně nestarala, což ve výše zjevné z výše uvedeného spisu Okresního soudu v Prostějově sp. zn. P 42/98. Proto je žalobkyně je přesvědčena, ji její matka nemohla v řízeních o místním poplatku zastupovat vůbec, bez ohledu na existenci střetu zájmů mezi žalobkyní a její matkou, čímž byla naplněna podmínka pro ustanovení zástupce pro daňové řízení podle tehdy účinného § 10 odst. 1 zákona o správě daní a poplatků.
8. Následně brojila obecně proti nezákonnosti a protiústavnosti vyměření místního poplatku nezletilé osobě.

III. Vyjádření žalovaného a replika žalobkyně

9. Žalovaný ve svém vyjádření nesouhlasil s tím, že by platební výměr za rok 2002 nebyl ke dni podání žaloby řádně doručen žalobkyni, neboť byl prokazatelně doručen její matce, která ještě byla v té době jejím zákonným zástupcem, a to až do dne 25. 1. 2004. Z toho podle žalovaného plyne, že byl platební výměr doručen v souladu s platnou legislativou a správní orgán prvního stupně při doručování platebního výměru nepochybil. K žalobkyní citovaným rozsudkům uvedl, že tyto vznikly až po vydání platebního výměru pro rok 2002 a nemohou působit retroaktivně, a zdůraznil, že v souladu s tehdy platným zněním § 10b odst. 1 zákona o místních poplatcích, byla poplatníkem místního poplatku za komunální odpad fyzická osoba, která měla v obci trvalý pobyt bez ohledu na to, zda se jednalo o zletilou nebo nezletilou osobu. Napadené rozhodnutí je podle něj zákonné a přezkoumatelné. K odkazu žalobkyně na nález Ústavního soudu ve věci Pl. ÚS 9/15 uvedl, že tento nález byl zveřejněn ve Sbírce zákonů dne 19. 10. 2017, nicméně v případě žalobkyně bylo exekuční řízení ukončeno dne 12. 10. 2017 a citovaný nález se na věc žalobkyně proto nevztahuje. Z uvedených důvodů navrhl žalovaný zamítnutí žaloby.
10. Žalobkyně podala k vyjádření žalovaného repliku, v níž se s vyjádřením žalovaného neztotožnila a setrvala na svých námitkách. Není podle ní důvod, proč by se na předmětný platební výměr 2002 neměl aplikovat nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 9/15, neboť tento nález byl vydán a vyhlášen i zpřístupněn ještě před skončením exekuce vedené na základě platebního výměru 2002. V případě doručení platebního výměru odkázala na podanou žalobu.

IV. Posouzení věci

11. Krajský soud v Brně na základě včas podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.), jakož i řízení předcházející jeho vydání. Při přezkoumání napadeného rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správních orgánů (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). O žalobě soud rozhodl, aniž nařizoval jednání.
12. Soud předně konstatuje, že předmětem řízení v nyní posuzované věci jsou rozhodnutí, kterými bylo v prvním a druhém stupni zamítnuto odvolání žalobkyně (a zastaveno řízení o jejím odvolávání), neboť bylo podané proti pravomocnému rozhodnutí a jednalo se proto o opožděné odvolání. Správní orgány fakticky omezily svůj přezkum na otázku, zda byl platební výměr ukládající povinnost uhradit poplatek za komunální odpad za rok 2002 řádně doručen.
13. V případě, že odvolání žalobkyně bylo zamítnuto jako opožděné nebo nepřípustné, tak je v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu soud oprávněn zkoumat v mezích žalobních bodů pouze to, zda se skutečně jednalo o opožděné nebo nepřípustné odvolání a zda byl žalobce zkrácen na svých právech neprovedením odvolacího přezkumu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 12. 2003, č. j. 5 A 14/2002-35, publikovaný pod č. 287/2004 Sb. NSS, usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2008, č. j. 8 As 51/2006-105, též rozsudky zdejšího soudu ze dne 30. 9.

2008, č. j. 8 As 51/2006-112, ze dne 27. 11. 2008, č. j. 2 As 53/2007-111, ze dne 23. 12. 2009, č. j. 5 As 105/2008-135, ze dne 23. 4. 2010, č. j. 5 As 10/2010-75, všechny dostupné na www.nssoud.cz).

14. Soud považuje za skutečnost, která není mezi účastníky sporná, že v případě žalobkyně byl rozsudkem Okresního soudu v Prostějově ze dne 28. 7. 1998, č. j. P 42/98-23, stanoven nad výchovou žalobkyně dohled.
15. Dále považuje soud za nesporné, že ve věci žalobkyně byly realizovány další zásahy do výchovy, a to nejprve předběžným opatřením - usnesením Okresního soudu v Prostějově č. j. Nc 521/2004-6 ze dne 26. 1. 2004, kterým byla žalobkyně svěřena do péče D. d. B., a následně rozsudkem Okresního soudu v Prostějově č. j. P 42/98-316 ze dne 4. 10. 2006 byla nařízena ústavní výchova žalobkyně, která byla následně prodloužena rozsudkem Okresního soudu v Prostějově č. j. P 42/98-461 ze dne 31. 3. 2014, na základě kterého trvala ústavní výchova žalobkyně až do doby nabytí zletilosti.
16. Zákonné zastoupení matkou žalobkyně jako důvod pro doručování platebních výměrů dovozoval žalovaný, resp. správní orgán prvního stupně do doby účinnosti předběžného opatření. Výslovně žalovaný uvedl, že *„Matka byla zákonným zástupcem odvolatelky do dne 25. 1. 2004, po tomto datu byla odvolatelka, na základě nařízení předběžného opatření, vydaného Okresním soudem v Prostějově, č. j. Nc 521/2004-6, předána do péče ústavního zařízení, což správci daně bylo známo z jeho úřední činnosti, neboť v řízení o nařízení ústavní výchovy vystupoval jakožto kolizní opatrovník.“*
17. Zároveň považuje soud za nespornou skutečnost to, že rozhodnutím Krajského úřadu Olomouckého kraje ze dne 6. 5. 2020, č. j. KUOK 51788/2020, byly platební výměr Městského úřadu v Prostějově č. j. FO/7023007247/03/vy ze dne 9. 6. 2004 a platební výměr Městského úřadu v Prostějově č. j. FO 7023007247/04/vy ze dne 6. 12. 2004 prohlášeny za nicotné. V citovaném rozhodnutí krajský úřad uvedl, že *„Správce daně při doručování platebních výměrů na místní poplatek za KO postupoval v rozporu s § 41 daňového řádu, jelikož tyto byly doručeny zákonnému zástupci daňového subjektu – matce, nikoliv stanovenému opatrovníkovi. Daňový subjekt byl od 26. 1. 2004 na základě nařízení předběžného opatření, vydaného Okresním soudem v Prostějově, č.j. Nc 521/2004-6 předán do péče ústavního zařízení, což správci daně bylo známo z jeho vlastní úřední činnosti, jelikož v řízení o nařízení ústavní výchovy vystupoval jakožto kolizní opatrovník. Z uvedeného vyplývá, že platební výměry nebyly správcem daně řádně doručeny.“*
18. V době vydání rozsudku Okresního soudu v Prostějově ze dne 28. 7. 1998, č. j. P 42/98-23, bylo účinné ustanovení § 43 zákona o rodině, které v odst. 2 konstatovalo, že vyžaduje-li to zájem na řádné výchově dítěte, může orgán sociálně právní ochrany dětí učinit tato opatření:
 - a) napomene vhodným způsobem nezletilého, jeho rodiče a osoby, kteří narušují jeho řádnou výchovu;
 - b) stanoví nad nezletilým dohled a provádí jej za součinnosti školy, občanských sdružení v místě bydliště nebo na pracovišti;
 - c) uloží nezletilému omezení, která zabrání škodlivým vlivům na jeho výchovu, zejména návštěvu podniků a zábav pro nezletilého vzhledem k jeho osobě nevhodných.

19. Podle odst. 3 citovaného ustanovení tato opatření může učinit i soud; učiní-li je orgán sociálně právní ochrany dětí, nepotřebují schválení soudu. Měnit nebo rušit taková opatření může jen orgán, který je učinil.
20. Podle § 76a odst. 1 o.s.ř. ve znění účinném do 31. 12. 2006 platilo, že, ocitlo-li se nezletilé dítě bez jakékoliv péče nebo jsou-li jeho život nebo příznivý vývoj vážně ohroženy nebo narušeny, předseda senátu předběžným opatřením nařídí, aby bylo předáno do péče osoby, kterou v usnesení označí.
21. Podle § 46 odst. 1 zákona o rodině ve znění účinném do 31. 12. 2006 platilo, že, jestliže je výchova dítěte vážně ohrožena nebo vážně narušena a jiná výchovná opatření nevedla k nápravě nebo jestliže z jiných závažných důvodů nemohou rodiče výchovu dítěte zabezpečit, může soud nařídít ústavní výchovu nebo dítě svěřit do péče zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (§ 42 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí). Jestliže je to v zájmu nezletilého nutné, může soud nařídít ústavní výchovu nebo dítě svěřit do péče zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc i v případě, že jiná výchovná opatření nepředcházela. Z důležitých důvodů může soud prodloužit ústavní výchovu až na jeden rok po dosažení zletilosti.
22. Zároveň dle § 44 zákona o rodině v témže znění platilo, že dle odst. 1 brání-li rodiči ve výkonu jeho rodičovské zodpovědnosti závažná překážka a vyžaduje-li to zájem dítěte, může soud pozastavit výkon rodičovské zodpovědnosti; dle odst. 2 nevykonává-li rodič řádně povinnosti vyplývající z rodičovské zodpovědnosti a vyžaduje-li to zájem dítěte, soud jeho rodičovskou zodpovědnost omezí; přitom vždy konkrétně vymezí rozsah práv a povinností, na které se omezení vztahuje; dle odst. 3 zneužívá-li rodič svou rodičovskou zodpovědnost nebo její výkon nebo ji závažným způsobem zanedbává, soud jej rodičovské zodpovědnosti zbaví; a dle odst. 4 dopustil-li se rodič úmyslného trestného činu proti svému dítěti či ke spáchání trestného činu své dítě mladší patnácti let použil, popřípadě se dopustil trestného činu jako spolupachatel, návodce či pomocník k trestnému činu spáchanému jeho dítětem, soud vždy posoudí, zda tu nejsou důvody pro zahájení řízení o zbavení rodičovské zodpovědnosti.
23. Podle § 31 odst. 1 zákona o rodině v témže znění platilo, že rodičovská zodpovědnost je souhrn práv a povinností a) při péči o nezletilé dítě, zahrnující zejména péči o jeho zdraví, jeho tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj, b) při zastupování nezletilého dítěte, c) při správě jeho jmění.
24. Z žádného právního předpisu účinného do doby nařízení ústavní výchovy nad žalobkyní neplyne, že by důsledkem rozsudku o nařízení ústavní výchovy byla ztráta rodičovské zodpovědnosti rodiče žalobkyně. Zároveň z obsahu správního spisu ani neplyne, že by součástí předběžného opatření nebo rozsudku o nařízení ústavní výchovy bylo ustanovení opatrovníka žalobkyni. Z obsahu správního spisu taktéž neplyne, že by byla matka žalobkyně zbavena rodičovské zodpovědnosti, nebo že by byla tato určitým způsobem omezena, případně že by byla matka žalobkyně zbavena způsobilosti k právním úkonům.
25. Soud proto nepovažuje závěr žalovaného, že „*Matka byla zákonným zástupcem odvolatelky do dne 25. 1. 2004*“ za správný, neboť nebylo prokázáno, že by spolu s vydáním předběžného opatření došlo k zásahu do rodičovské zodpovědnosti matky žalobkyně.

26. Obdobně v rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje ze dne 6. 5. 2020, č. j. KUOK 51788/2020, nevycházel krajský úřad zjevně z toho, že by platební výměry byly doručovány osobě, která *nebyla* zákonným zástupcem, ale z toho, že dotčené platební výměry byly chybně doručovány zákonnému zástupci, namísto opatrovníkovi („*Správce daně při doručování platebních výměrů na místní poplatek za KO postupoval v rozporu s § 41 daňového řádu, jelikož tyto byly doručeny zákonnému zástupci daňového subjektu – matce, nikoliv stanovenému opatrovníkovi.*“)
27. V souvislosti citovaného rozhodnutí krajského úřadu je třeba konstatovat, že krajský úřad odkazoval na § 41 *daňového řádu*, přičemž z textace zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, plyne, že se jedná o tento právní předpis, neboť § 41 zákona 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, který byl účinný do 31. 12. 2010, upravoval *Dodatečné a opravné daňové přiznání nebo hlášení*.
28. Podle § 11 odst. 1 zákona o správě daní a poplatků byl správce daně oprávněn k daňovému řízení nepřipustit nebo z daňového řízení vyloučit též zástupce, pokud by došlo ke střetu se zájmy zastupovaného nebo ke střetu zájmů daňových subjektů v daňových věcech zastupovaných tímž zástupcem.
29. Podle § 37 odst. 1 zákona o rodině žádný z rodičů nemůže zastoupit své dítě, jde-li o právní úkony ve věcech, při nichž by mohlo dojít ke střetu zájmů mezi rodiči a dítětem nebo ke střetu zájmů dětí těchto rodičů.
30. Střet zájmů mezi dítětem a zákonným zástupcem není dán *pouze* tím, že je rodič buď rozhodnutím, nebo ze zákona zbaven nebo omezen na právu vystupovat jako zástupce dítěte. Žalobkyně zcela případně odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 11. 2014, č. j. 1 As 116/2014-29, dle kterého „[47] Podle § 11 odst. 1 zákona o správě daní a poplatků však byl správce daně zároveň oprávněn k daňovému řízení nepřipustit nebo z daňového řízení vyloučit zástupce, „pokud by došlo ke střetu se zájmy zastupovaného nebo ke střetu zájmů daňových subjektů v daňových věcech zastupovaných tímž zástupcem.“ Také podle obecné úpravy obsažené v § 37 odst. 1 zákona o rodině žádný z rodičů nemohl zastoupit své dítě, šlo-li o právní úkony ve věcech, „při nichž by mohlo dojít ke střetu zájmů mezi rodiči a dítětem nebo ke střetu zájmů dětí těchto rodičů.“ Jestliže tedy správce daně (respektive správce poplatku, tj. v daném případě magistrát) doručoval zástupci nezletilého, u něhož byl dán střet se zájmy tohoto nezletilého, nelze takové doručení považovat za řádné. Správce daně byl v takovém případě povinen zákonného zástupce z řízení vyloučit, ustanovit nezletilé osobě jiného zástupce a doručovat jemu. Případně doručit znovu a řádně všechny písemnosti, které byly takto nezákonně doručeny zákonnému zástupci, pokud tuto skutečnost správce daně zjistí až dodatečně. Nejvyšší správní soud se přitom ztotožňuje se závěrem krajského soudu, podle něž právě taková situace nastala v posuzovaném případě.
31. [48] Jak příhodně uvedl krajský soud, matka žalobkyně fakticky nemusela vnímat jakoukoli potřebu místní poplatek za provoz systému nakládání s komunálními odpady za žalobkyni platit, ani jakkoliv brojit proti platebním výměrům, kterým byl žalobkyni tento poplatek vyměřován. Nečinnost matky v tomto směru se neprojevila v její „materiální sféře“ nikterak negativně, přinejmenším ne bezprostředně. Vztahy mezi žalobkyní a její matkou zároveň nebyly zcela funkční, jak o tom svědčí rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 2. 11. 2010, č. j. 85 P

12/2005 – 269, kterým byla nařízena ústavní výchova tehdy nezletilé žalobkyně [tomu pak předcházelo vydání předběžného opatření dle § 76a zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), kterým Okresní soud v Hodoníně dne 2. 2. 2010 rozhodl o odnětí žalobkyně z rodinného prostředí do ústavní péče]. Podle Městského soudu v Brně byla matka osobou „naprosto výchovně nezpůsobilou“, která nedokázala žalobkyni „řádně zajistit základní podmínky pro běžný denní život“. Jestliže má Nejvyšší správní soud přiblížit rovněž k výše zmiňovanému interpretačnímu principu nejlepšího zájmu dítěte, nemůže aprobovat závěr správních orgánů, podle nějž platební výměry byly doručeny řádně již v momentu, kdy byly doručeny matce žalobkyně. Kdyby magistrát žalobkyni ustanovil pro řízení jiného zástupce a doručoval platební výměry jemu (případně v době, kdy byla žalobkyně ve věku blízkém zletilosti, doručoval přímo žalobkyni), mohla by žalobkyně poplatky buď včas uhradit, nebo se proti platebním výměrům odvolat, do 31. 12. 2010 mohla také žádat o jejich prominutí z důvodu tvrdosti. Mělo-li by platit, že platební výměry byly řádně doručeny její zákonné zástupkyni, byla by žalobkyně připravena o možnost takto postupovat.“

32. Soud považuje za vhodné zdůraznit, že závěry o nefunkčním prostředí ze strany matky byly v citované věci konstatovány v roce 2010 a jednalo se o platební výměry za roky 2003, 2004, 2005, 2006 a 2009, tedy první z nich za období 7 let před nařízením ústavní výchovy, resp. před vydáním předběžného opatření ve věci.
33. V nyní posuzované věci střet zájmů mezi matkou žalobkyně a žalobkyní samotnou nelze odvozovat od zániku zákonného zastoupení, které ani nebylo ve věci správními orgány prokázáno. Je tedy třeba posoudit na základě jiných skutečností, zda vnímala matka zájmy žalobkyně jako své vlastní zájmy. S vědomím shora uvedené citace rozsudku Nejvyššího správního soudu přezkoumal soud obsah správního spisu. Fakticky jediná listina, která vypovídá o vztahu matky žalobkyně k žalobkyni je kopie usnesení Okresního soudu v Prostějově ze dne 26. 1. 2004, č. j. Nc 521/2004-6, o nařízení předběžného opatření. Soud zdůrazňuje, že se jednalo o tzv. rychlé předběžné opatření sloužící k řešení akutních selhání rodičovské péče. Text předběžného opatření ovšem poměrně jasně vypovídá o situaci, která panovala v rodině žalobkyně před vydáním předběžného opatření, a i o tom, že tato situace byla sledována Městským úřadem v Prostějově, tedy správním orgánem prvního stupně.
34. Z textu citovaného usnesení plyne, že jeho vydání předcházela zpráva Městského úřadu v Prostějově ze dne 8. 12. 2003, a zároveň je v něm jasně uvedeno, že „V péči matky o nezletilé děti byly Městským úřadem v Prostějově průběžně zjišťovány nedostatky, které byly s matkou řešeny. Jde o nedostatky stran udržování domácnosti, hygieny dětí, nedostatky zásob potravin atd. Babička dětí ze strany matky pak s péčí o nezletilé děti nepomáhá. Matka nezletilých má dluhy na nájemném, dluží stravné v MŠ.“
35. Citované usnesení Okresního soudu v Prostějově poskytuje několik zcela jasných indicií o střetu zájmů matky žalobkyně a žalobkyně. Plyne z něj mimo vši pochybnost, že se matka žalobkyně o žalobkyni starala zcela nedostatečně ve všech podstatných otázkách, a zároveň to, že nezajišťovala ani plnění základních majetkových povinností, jako je úhrada nájemného a úhrada stravného. Za této situace má soud v nyní projednávané věci obdobně jako Nejvyšší správní soud v citovaném rozhodnutí za to, že matka žalobkyně fakticky nemusela vnímat jakoukoli potřebu místní poplatek za provoz systému nakládání s

komunálními odpady za žalobkyni platit, ani jakkoliv brojit proti platebním výměrům, kterým byl žalobkyni tento poplatek vyměřován.

36. Zároveň z citovaného rozhodnutí jasně plyne, že správní orgán prvního stupně, tj. Magistrát města Prostějov, dříve Městský úřad v Prostějově, o situaci žalobkyně věděl, vykonával nad rodinou dohled a o plnění povinností ze strany matky byl, alespoň v rovině sociálně-právní ochrany dětí, informován. Soud nevidí žádný rozdíl v tom, zda Městský úřad v Prostějově vykonával prostřednictvím orgánu sociálně-právní ochrany dětí dohled nad výchovou žalobkyně, který vyústil ve vydání citovaného usnesení, nebo prostřednictvím téhož orgánu vykonával roli kolizního opatrovníka v řízení o nařízení ústavní výchovy. Takové zpětné hodnocení ze strany správního orgánu prvního stupně i žalovaného se jeví jako ryze účelové.
37. S ohledem na vše shora uvedené dospěl zdejší soud k závěru, že matka žalobkyně byla v kolizi zájmů se žalobkyní i v době, kdy byl žalobkyni vyměřen poplatek za svoz komunálního odpadu za rok 2002, tudíž nemohla žalobkyni ve smyslu § 11 odst. 1 zákona o správně daní a poplatků ve spojení s § 37 odst. 1 zákona o rodině zastupovat v řízení před správcem daně, tudíž ani převzít platební výměr. Platební výměr Městského úřadu v Prostějově č. j. FO/2772/2002/Šm ze dne 3. 4. 2003 nebyl řádně doručen žalobkyni a její odvolání proto nelze hodnotit jako opožděné.
38. S ohledem na rozsah soudního přezkumu opožděného nebo nepřípustného odvolání se soud nemohl zabývat věcnými námitkami žalobkyně proti zákonnosti platebního výměru Městského úřadu v Prostějově č. j. FO/2772/2002/Šm ze dne 3. 4. 2003.

V. Závěr a náklady řízení

39. S ohledem na vše shora uvedené nezbylo zdejšímu soudu nic jiného, než zrušit žalobou napadené rozhodnutí pro nezákonnost (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). V dalším řízení je žalovaný vázán shora uvedenými právními názory zdejšího soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
40. Výrok o nákladech řízení má oporu v ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce byl ve věci úspěšný, soud mu proto přiznal právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Ze soudního spisu vyplývá, že žalobci vznikly náklady řízení za zaplacený soudní poplatek ve výši 3.000 Kč a náklady za 3 úkony právní služby (převzetí a příprava věci, sepsání žaloby a repliky) po 3.100 Kč podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), a dále má nárok na 3x režijní paušál po 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Celkem je tedy žalovaný povinen žalobci na nákladech řízení spolu s DPH nahradit částku 15 342 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto rozhodnutí.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 29. září 2021

JUDr. Jaroslava Skoumalová v. r.
předsedkyně senátu